
NAPOMENA REDAKCIJE:

Na osnovu Odluke Ustavnog suda broj U 4/00 ("Sl. glasnik RS", br. 12/02), utvrđuje se da odredbe ovog zakona, stav 2. člana 3, stav 4. člana 9, tač 1, 3, 4, 5. i 6. člana 10. i član 13. nisu u saglasnosti sa Ustavom RS.

Na osnovu člana 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske i člana 116. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 10/96), Narodna skupština Republike Srpske, na Sedmoj sednici održanoj 15. jula 1999. godine, donela je

ZAKON

O RAČUNOVODSTVU

(Objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 18 od 16. jula 1999; 12/02, 62/02)

OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom se:

1. propisuje državna regulacija i samoregulacija u oblasti računovodstvenog, revizorskog i finansijskog izveštavanja u Republici Srpskoj,

2. uređuje vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje knjigovodstvene dokumentacije pravnih lica koja obavljaju delatnost s ciljem ostvarivanja dobiti u Republici Srpskoj.

Vođenje poslovnih knjiga i aktivnosti iz stava 1. ovog člana obavljaju se u skladu sa odredbama ovog zakona, propisima donesenim na osnovu njega, kodeksima računovodstvenih i revizorskih načela i etike za profesionalne računovođe i revizore i računovodstvenim standardima i standardima revizije.

DEFINICIJA TERMINA

Član 2.

Termini korišteni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

MPC - Međunarodni računovodstveni standardi, objavljeni od strane Komiteta za međunarodne računovodstvene standarde (IASB).

MCP - Međunarodni standardi revizije, objavljeni od strane Međunarodnog saveza računovođa (IFAC).

UNSTAD - Konferencija Ujedinjenih naroda za trgovinu i razvoj,

SEEPAD - Partnerstvo za razvoj računovodstva Jugoistočne Evrope.

Državna regulacija računovodstvenog, revizorskog i finansijskog izveštavanja

Pravila i norme državnih organa za računovodstveno, revizorsko i finansijsko izveštavanje usvojene putem zakonodavnih i normativnih akata.

Samoregulacija računovodstvenog, revizorskog i finansijskog izveštavanja

Sistem tumačenja i objašnjenja termina međunarodnih računovodstvenih i revizorskih standarda i prakse i metodoloških smernica za njihovu primenu za preduzeća koja posluju s ciljem ostvarivanja dobiti.

Privremeni standardi računovodstvenog i revizorskog izveštavanja

Standardi računovodstvenog, revizorskog i finansijskog izveštavanja doneseni za ona pitanja koja nisu regulisana aktivnim zakonodavstvom Republike Srpske ili Međunarodnim računovodstvenim standardima ili Međunarodnim standardima revizije ili službena tumačenja, objašnjenja i smernice istih.

Pravno lice

Lica koja obavljaju delatnost s ciljem postizanja dobiti, registrovana kod nadležnog organa kao pravna lica.

Računovođa

Odgovorno lice, sa odgovarajućom licencom, za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje računovodstvenih izveštaja, prema Kodeksu.

Revizor

Odgovorno lice, sa odgovarajućom licencom, za reviziju poslovnih knjiga i sastavljanje revizorskih izveštaja prema Kodeksu.

RAČUNOVODSTVENI I REVIZORSKI STANDARDI

Član 3.

U Republici Srpskoj primenjuje se MPC - Međunarodni računovodstveni standardi i MCP - Međunarodni standardi revizije kao i Računovodstveni standardi Republike Srpske i Standardi revizije Republike Srpske.

Standarde iz stava 1. ovog člana, kao i sve izmjene i dopune donesene i objavljene od strane IASC (ili IASB), odnosno IFAC-A, prevodi i objavljuje, te aktivira kao i Računovodstvene standarde Republike Srpske i Standarde revizije Republike Srpske profesionalne strukovne nevladine asocijacije profesionalnih eksperata, organizovani na cijeloj teritoriji Republike Srpske (u daljem tekstu: profesionalna asocijacija).

Do objavljivanja, odnosno aktiviranja odgovarajućeg standarda kao i definitivnog rješenja, primjenjuju se ranije usvojeni privremeni računovodstveni standardi koje je objavio Savez računovođa i revizora Republike Srpske.

RAČUNOVODSTVENI IZVEŠTAJI I IZVEŠTAJI O POSLOVANJU

Član 4.

Vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje i potpisivanje računovodstvenih izveštaja pravnih lica može da obavlja samo stručno lice sa licencom računovođe, shodno Kodeksu.

Član 5.

Pravno lice utvrđuje stanje sredstava, obaveza, kapitala, prihode, rashode i finansijski rezultat od početka poslovne godine do dana utvrđivanja stanja:

1. na dan 31. decembra - godišnji obračun i
2. na dan 30. juna - polugodišnji obračun.

Član 6.

Računovodstveni izveštaji se sastavljaju na obrascima i u rokovima koje propiše ministar finansija.

Član 7.

Pravno lice dostavlja nadležnom organu kojeg odredi ministar finansija, polugodišnji obračun do kraja jula tekuće godine, a godišnji obračun do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

REVIZIJA RAČUNOVODSTVENIH IZVEŠTAJA

Član 8.

Revizija računovodstvenih izveštaja je ispitivanje računovodstvenih izveštaja izvršenih u skladu sa standardima revizije, a radi davanja mišljenja o tome da li oni objektivno i istinito prikazuju stanje sredstava, obaveza, kapitala i finansijskog rezultata poslovanja i da li su pri njihovoj izradi poštovani računovodstveni standardi.

Član 9.

Reviziju računovodstvenih izveštaja obavljaju pravna lica za reviziju iz Republike Srpske.

Reviziju računovodstvenih izveštaja može da obavlja samo stručno lice sa licencom ovlašćenog revizora.

Revizorska preduzeća mogu osnivati fizička lica i druga revizorska preduzeća koja ispunjavaju slijedeće uslove:

- ako revizorsko preduzeće osnivaju fizička lica, najmanje jedan od osnivača mora biti lice sa certifikatom ovlašćenog revizora i većinskim učešćem u kapitalu u revizorskom preduzeću;
- ako revizorsko preduzeće osniva drugo revizorsko preduzeće, većinsko pravo glasa i većinsko učešće u kapitalu revizorskog preduzeća, koje se osniva, mora imati revizorsko preduzeće osnivač.

Revizorsko preduzeće ne može otpočeti sa radom i obavljati registrovanu djelatnost ako nema u radnom odnosu na neodređeno vrijeme najmanje jednog zaposlenog sa zvanjem ovlašćenog revizora i licencom (odobrenjem za rad), te ako revizorsko preduzeće nema licencu ili mu je ona oduzeta. Pravilnikom o reviziji, koji donosi Ministarstvo finansija Republike Srpske, detaljnije se uređuju pitanja u vezi sa načinom izdavanja i oduzimanja licenci i ostala pitanja u vezi sa postupkom revizije.

Ispunjenost uslova za osnivanje, otpočinjanje i obavljanje djelatnosti revizorskih preduzeća, utvrđuje, te izdavanje i oduzimanje licenci ovlašćenim revizorima i revizorskim preduzećima vrši Ministarstvo finansija Republike Srpske.

NEZAVISNE PROFESIONALNE ORGANIZACIJE

Član 10.

Pored javnih ovlašćenja iz člana 3. ovog zakona, profesionalna asocijacija obavlja i slijedeće poslove, kao javna ovlašćenja od značaja za vođenje poslovnih knjiga i izvršavanje ostalih aktivnosti iz člana 1. ovog zakona:

1. donosi Kodeks etike za profesionalne računovodstvene eksperte;
2. razvija i unapređuje računovodstvenu profesiju, posebno u skladu sa zvaničnim izjavama Savjeta IFAC-a i SEEPAD-a te daje konkretne sugestije i prijedloge Ministarstvu finansija i Vladi Republike Srpske za aktivnosti koje oni treba da sprovode u cilju obezbjeđenja i unaprjeđenja profesionalnog pristupa vođenju poslovnih knjiga, praćenju rezultata poslovanja, evidentiranju potraživanja, obaveza i stanja imovine;
3. donosi prijedloge Pravila o zvanjima i definisanju uslova za sticanje zvanja računovodstvenih eksperata;
4. obezbjeđuje sistem i organizuje proces edukacije svojih članova za sve kategorije profesionalnih računovodstvenih eksperata;

5. donosi prijedloge Programa stručnog osposobljavanja računovodstvenih eksperata svih nivoa i zvanja iz Kodeksa etike, u skladu sa opredjeljenjima IFAC-a, UNCTAD-a, SEEPAD-a i prilikama u Republici Srpskoj;

6. vrši provjeru-testiranje potrebnog nivoa teorijskog znanja kao i sposobnosti da se ono kompetentno primijeni u praktičnoj situaciji, kao osnove certifikacije;

7. vrši certifikaciju i pripremu za licenciranje i relicenciranje profesionalnih računovodstvenih eksperata iz Kodeksa etike i Pravila o zvanjima i definisanju uslova za sticanja zvanja računovodstvenih eksperata;

8. donosi prijedloge Pravila o kontinuiranoj edukaciji i na osnovu prihvaćenih Pravila priprema prijedloge relicenciranja;

9. vodi registar lica koja su stekla profesionalna zvanja računovodstvenih eksperata, po zvanjima;

10. donosi prijedlog Pravila o nostrifikaciji certifikata profesionalnih računovodstvenih eksperata izdatih od strane drugih profesionalnih asocijacija;

11. vrši i druge poslove koji se propisima povjere profesionalnoj asocijaciji.

Prije realizacije javnih ovlašćenja, kao i definisanja cjenovnika, profesionalna asocijacija dužna je da prethodno dobije saglasnost ministra finansira.

Davanje saglasnosti iz prethodnog stava podrazumijeva prihvatanje prijedloga pravila, programa i cjenovnika koji tim aktom postaju izvršna dokumenta.

U toku procesa nostrifikacije certifikata koji su stečeni po pravilima IFAC-A, certifikati se nostrifikuju uz prethodno polaganje jezika i legislative.

Član 11.

Kontrolu nad vršenjem javnih ovlašćenja profesionalne asocijacije vrši Ministarstvo finansija RS.

Ministar finansija Republike Srpske daje saglasnost na deo opštih akata profesionalne asocijacije koji se odnosi na vršenje javnih ovlašćenja.

Profesionalna asocijacija podnosi ministru finansija godišnji izveštaj o vršenju javnih ovlašćenja najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

KAZNE NE ODREDBE

Član 12.

1. Kaznom zatvora od 3 meseca do 3 godine kazniće se za krivično delo zakonski predstavnik pravnog lica, u čijim su poslovnim knjigama i finansijskom izveštaju, u nameri da se stekne materijalna korist za nečiji račun ili nekom nanese šteta, neistinito iskazani stanje sredstava, obaveza i kapitala.

2. Novčanom kaznom od 1.500 KM do 17.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice:

- ako ne vodi poslovne knjige (član 1.);
- ako se u poslovnim knjigama događaji utemeljuju na neverodostojnim dokumentima, suprotno Kodeksu i Standardima (član 3.);
- ako poslovne knjige ne vodi lice sa licencom (član 4.);
- ako se ne obavi popis sredstava obaveza i kapitala i ne prikaže stvarno stanje u poslovnim knjigama (član 5.);
- ako na vreme ne sastavi i preda računovodstvene izveštaje (član 7.);
- ako ne obezbedi reviziju računovodstvenih izveštaja (član 9.);
- ako revizorsko preduzeće uradi izveštaj suprotno odredbama Kodeksa etike i Revizorskih standarda Republike Srpske ili ako izda pozitivno mišljenje o finansijskom izveštaju, koje nije zasnovano na ispravnim podlogama predviđenim Revizorskim standardima Republike Srpske.

Za radnje iz stava 1. ove tačke kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 KM do 1.700 KM.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 13.

Aktivnosti iz članova 3. i 10. ovog zakona povjeravaju se strukovnoj nevladinoj asocijaciji profesionalnih računovodstvenih eksperata, organizovanoj na cijeloj teritoriji Republike Srpske na period od pet godina, počev od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Za prvih pet godina, od dana početka primjene ovog zakona, aktivnosti iz čl. 3. i 10. povjeravaju se Savezu računovođa i revizora Republike Srpske.

Ministarstvo finansija Republike Srpske obavezno je da najkasnije šest mjeseci prije isteka roka iz prethodnog stava utvrdi kriterije za odabir, te prijedlog za izbor profesionalne asocijacije, kojoj se povjeravaju aktivnosti iz čl. 3. i 10. ovog zakona za naredni period od pet godina, nakon isteka roka iz prethodnog stava.

Konačan prijedlog iz prethodnog stava utvrđuje Vlada Republike Srpske, a povjeravanje javnih ovlašćenja iz ovog zakona određenoj profesionalnoj asocijaciji vrši Narodna skupština u formi zakona.

U cilju stvaranja uslova za primjenu ovog zakona, formira se Savjet za računovodstvo od pet članova.

Članove savjeta imenuje ministar finansija:

1. tri člana iz sastava profesionalnih asocijacija računovođa, od kojih najviše dva iz jedne asocijacije,

2. jednog člana iz reda univerzitetskih profesora,
3. jednog člana iz Ministarstva finansija.
Savjet služi ministru kao savjetodavno tijelo i obavlja poslove koje mu on povjeri.
Svi certifikati i licence koje je izdao Savez računovođa i revizora Republike Srpske, do dana stupanja na snagu ovog zakona, ostaju na snazi.

Član 14.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 17/93).

Član 15.

Ovaj zakon stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske", a primjenjivaće se od 1. januara 2000. godine.